

INOVACE A STABILITA VÝNOSŮ HYBRIDNÍCH ŘEPEK = DEKALB 2010

Innovation and Stability of Yields of Hybrid Rapeseeds = DEKALB 2010

Ondřej ČERNÝ
MONSANTO ČR s.r.o.

Řepka ozimá představuje u společnosti Monsanto jeden ze základních kamenů, na kterém je postavena úspěšnost či neúspěšnost působení v České republice a v Evropě. V právě končící sezóně 2008/09 by dosažen dlouhodobě jeden z nejlepších průměrných výnosů za posledních 10 let. Vedle přírodních podmínek a neustále se zlepšujícími technologiemi pěstování k tomu výrazně přispělo i šlechtění v podobě novějších a výkonnějších odrůd řepky ozimé. Většina pěstitelů se dnes soustřeďuje na odrůdy, které jsou dlouhodobě stabilně výnosné a dokážou poskytnout špičkový výnos v různých agroekologických podmínkách a ročnicích. Jedna ze skupin odrůd, které toto dokážou, jsou v dnešní době ve velké míře pěstovány restaurované hybridy, které výrazně přispěly k postupnému zvyšování výnosů na provozních plochách a zlepšení celkové ziskovosti řepky.

Společnost Monsanto se v současné době vedle svých tradičních linií odrůd DEKALB® **Californium**, **Cadeli** a novinky **DK Cabernet** soustřeďuje na rozšiřování využití restaurovaných hybridů. Všechny pochází z dlouhodobého šlechtění ve Francii i Německu, kde se dnes tvoří ty nejvýkonnější materiály, které mají pěstitelé k dispozici. Někteří z Vás si jistě ještě vzpomenou na první kroky hybridní odrůdy Extra před 8 lety, která zaznamenala průlom v pěstování řepky olejné. Vývoj se nezastavil a v současnosti jsme schopni nabídnout hybridní odrůdy, které patří mezi ty nejvýkonnější, vhodné pro pěstování v různorodých podmínkách České republiky i celé Evropy. Základem šlechtění hybridů je správný výběr nejvhodnějších rodičovských linií a jejich vzájemná kombinace. Nejnovější DEKALB® hybridy jsou ze zcela nového programu šlechtění hybridních řepok, který je tvořen na několika odlišných programech tvorby samostatných mateřských a otcovských linií, z něhož vyplývá navýšení výnosu, tzv. heteroze v porovnání s jejich rodiči. Naši šlechtitelé využívají především systému INRA/Ogura, který byl vyvinut na základě fúze protoplastů mezi řepkou a ředkvi. Prakticky ve všech zemích Evropy tento systém zaujímá špičkové pozice v pokusech a na provozních plochách. Zvláště nápadnými znaky jsou silné kořeny, výborné větvení, vysoká vitalita, silné rostliny s dobrým zastíněním. Zejména v našich podmínkách suššího kontinentálního klimatu se tento typ hybridů velmi osvědčil. Tyto hybridy mají vysokou osvojovací schopnost pro vodu a živiny. Hnojení dusíkem může být relativně skromnější díky výborné schopnosti čerpat maximum s přírodních podmínek poskytnuté danou lokalitou.

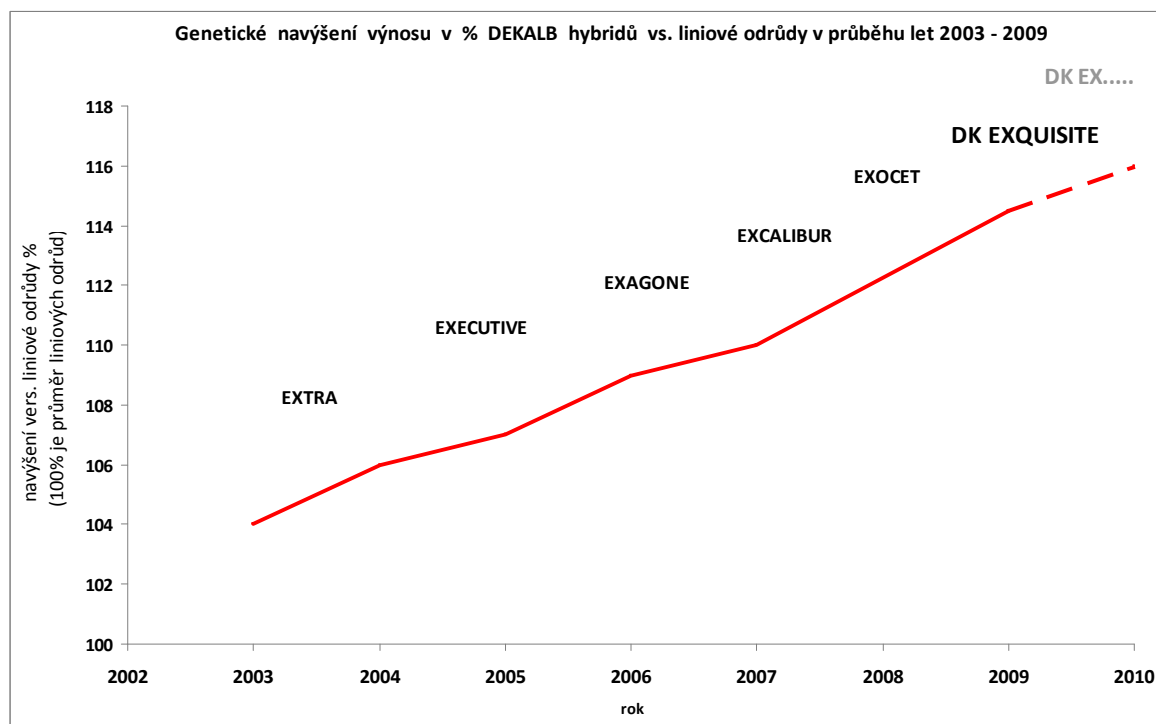
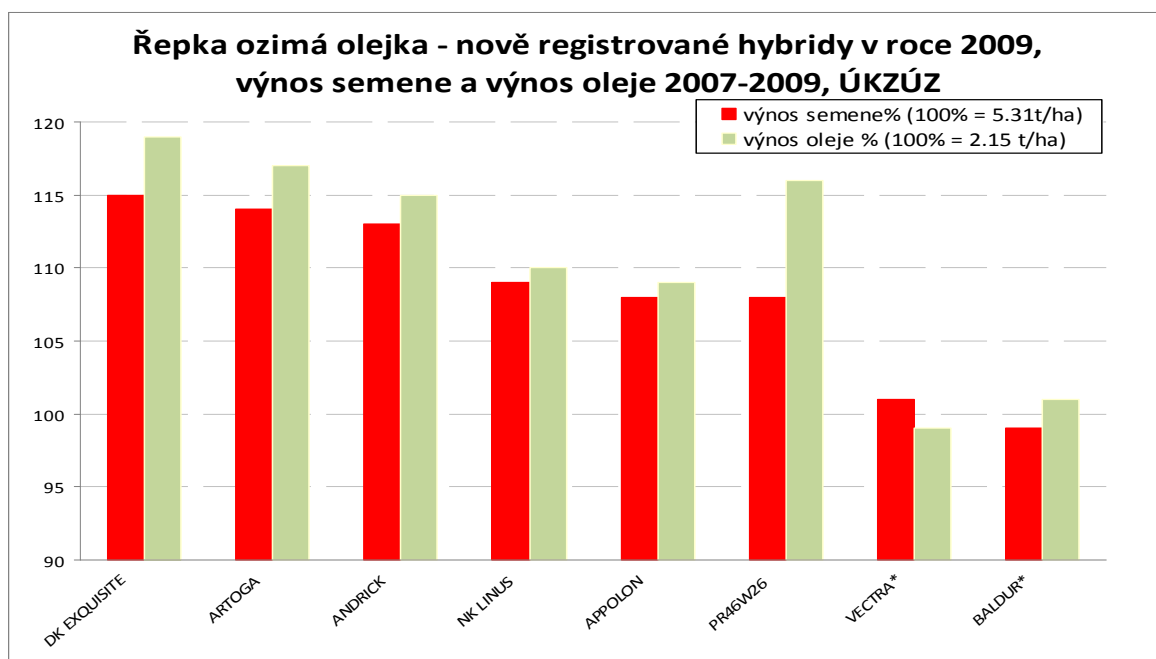
Rok 2009 a 2010 jsou pro DEKALB® hybridy roky průlomové, především v rozšíření nabídky různorodých restaurovaných hybridů pro pěstitele. Dneska si v podstatě každý pěstitel, který hledá cestu k vysokým výnosům, může pokrýt těmito hybridy většinu svých pěstitelských ploch v různých klimatických a půdních podmínkách, kde si nastaví i pěstitelskou a ekonomickou technologickou úroveň, která mu nejvíce vyhovuje. V sezóně 2010 bude k dispozici 5 hybridů, z toho jeden s tzv. nízkým rostlinným balastem (polotrpasličím vzrůstem). V roce 2009 byl zaregistrován absolutně nejvýkonnější hybrid ve tříletých registračních pokusech ÚKZÚZ: **DK EXQUISITE**: jedná se o polo-pozdní hybrid s velmi vyrovnanými výnosy semene a vysokým obsahem a výnosem oleje na hektar. Je to velmi intenzivní hybrid s velmi dobrou reakcí na intenzitu pěstování, vhodný do všech pěstitelských oblastí. V pokusech ÚKZÚZ prokázal vysoký výnos v průběhu tříletého cyklu 2007-09 a zvláště výbornou tolerancí k chorobám ve stresovém ročníku 2008, kdy choroby byly příčinou poklesu výnosů u většiny odrůd. **DK EXQUISITE** se projevuje velmi silným kořenovým systémem, který výborně využívá stanovištní podmínky i v době nepříznivého počasí. Dobře větví od spodních pater, tvoří dlouhé dobře ošešulené větve prodloužené až k horním patrům. Druhým hybridem nové generace je **EXOCET**. Tento vyšší hybrid byl vyšlechtěn do podmínek kontinentálního až ultrakontinentálního klimatu. Jedná se o středně raný hybrid s výbornou větvicí schopností v horních patrech, které umožní velmi efektivní sklizeň a výbornou rezistenci proti poléhání. V průběhu šlechtění zde byl vložen gen odolnosti vůči phomě, proti které je velice odolný. **Exocet** patří do skupiny skromnějších hybridů s výbornou suchovzdorností. Je vhodný zejména do teplejších podmínek a dobře toleruje i lehčí půdy. Dlouhodobá stálice na našem trhu je hybrid **EXAGONE**, který v provozu dokazuje svou stabilní výnosovou hladinu. V letošním roce to byl druhý nejpěstovanější hybrid rozšířený ve všech regionech České republiky. **Exagone** je vhodnější pěstovat v chladnějších oblastech, kde nejlépe využívá svůj výnosový potenciál. Novinkou loňského roku byl hybrid **EXCALIBUR**, který výborně doplňuje celé portfolio řepok DEKALB®. Je to jeden z nejpěstovanějších hybridů u našich západních sousedů v Německu, Anglii a také ve skandinávských zemích. Jedná se o jeden z nejranějších hybridů na našem trhu. Výška rostliny je nízká se vzpřímeně postavenými větvemi umístěnými už od spodních částí rostliny. Jeho velkou předností je výborná adaptabilita v chladnějších podmínkách. Díky homogennímu habitu

má výbornou schopnost odolávat poléhání a také pukání šešulí, které vzniká zejména v průběhu různorodosti počasí.

Novým typem rostliny, které jsou společností Monsanto vyvíjeny, jsou hybridy s tzv. polotrpasličím vzrůstem. Společnost Monsanto jako jediné se podařilo projít přísným selektivním výběrem tříletých registračních pokusů a v současnosti jsou zaregistrovány v ČR hned dva polotrpasličí DEKALB® hybridy. Čerstvě zaregistrovaný v roce 2009 je hybrid **DK SECURE**. Tento typ hybridu má velice rovnoměrně

dlouhé větve už od spodní části stonku, což umožní rovnoměrné dozrávání a rychlou, plynulou sklizeň s minimem ztrát. DK SECURE je vhodný do všech podmínek naší republiky, kde pěstitel ocení porosty bez polehnutí a efektivitu vynaložených nákladů v průběhu vegetace.

Závěrem lze říci, že nejnovější hybridní materiály jsou pro praxi výrazným krokem vpřed. Jsou určeny pro všechny pěstitele, kteří hledají stabilní výnosovou jistotu a rentabilitu pěstování řepky ozimé.

Kontaktní adresa

Ing. Ondřej Černý, MONSANTO ČR s.r.o.